

Žepni koledar Slovenskega gospodarja je izšel.

Vsebinska je sledeča: Kalendariji, vremenski ključ, cirilica in latinica, vlad. hiša Jugoslavije, države vsega sveta, pošne pristojbine, denar raznih držav, poslaništva tujih držav, pravila Kmečke zveze, o sestavljanju prošenj za prispevke iz kmetijski skladov, trsní izbiri za posamezne okolice, kako se mešajo umetna gnojila, kako se pozna starost govedi, takse za menice, znaki na avtomobilih, časovna tablica, tramí, kubično izračunanje votlih teles, načrtno gospodarstvo, tabele za proračun, pridelovanje krompirja, sadna kupčija, naši gozdovi, lesna trgovina, prodaja lesa, vinska kupčija, žitna kupčija, zelje, kako prodajamo seno in slamo, nekaj o čebulí, trgovina s fižolom, kako se vrši trgovina z gobami, trgovina z medom, kaj večkrat pozabim, sejmi za Štajersko, Koroško in Prekmurje, Sejmi na Kranjskem, kako se določi vsebina debel in hlodov, kako se izračuna kubična mera okroglih debel in klad, tabela za preračunanje oralov in kvadr. sežnje v hektare, are in kvadr. metre, koledar brestosti, koliko časa traja pojava pri domačih živalih, razmerje med živo težo in težo zaklane živali, pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živí teží, prejemki in izdatki, zapisnik delavcev in njih plače, zapisnik plače v blagu in delu, zapisnik živalskega prirastka, inserati.

Kako naročite koledar?

Kdor ga sam naroči, naj pošlje v pisnu 11 Din v znakah (10 Din za koledar in 1 Din za poštnino).

Ceneje pa pridete, ako skupno naročite. Naši zaupniki, organizacije, društva, kdor je pač bolj pripraven, naj v kraju prevzame skupno naročilo. Tudi trgovcem se izplača imeti ta koledar v zalogi. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj

Od pastirja do profesorja

Profesor Miller iz Čikage, eden najbolj znamenitih ameriških prazgodovinskih raziskovalcev, se je mudil te dni na Danskem v Kopenhagenu. Časopisnemu poročevalcu je zaupal roman svojega življenja.

Učenjak je rodóm iz Danske, je sin prav revne ribiške rodbine in se je pisal prvotno Möller. Vzrasel je med ribiči ter kmeti in je kazal že v zgodnji mladosti zanimanje za prikazni narave. Iz pustolovskega nagona se je nekoč vtihotopil na ladjo in se odpeljal v severno mesto Riga. Drugo tihotapsko potovanje ga je zaneslo v obljubljeni deželo v — Ameriko. Kot 15letni dečko se je pojavil v srednje velikem severnoameriškem mestu Wyoming in je imel v žepu 5 dolarjev. Möller-Miller je preživel življenje, kakor je navadno usojeno vsem izseljencem. Preživljal se je s pomivanjem posode, kot delavec na železnici, kot rudar, poljedelski delavec na

neki farmi in slednjič je postal cowboy ali pastir.

Ko je čuval čredo, se je sestel lepega dne z znanstveno ekspedicijo, ki je zbiralala ostanke predpotopnih živali. Pastir Möller se je priključil učenjakom in je tolikanj vzljubil izkopavanja, da je sledil ekspediciji v Njujork, kjer je prevzel službo pomočnika v naravoslovnem muzeju. Tamkaj se je kmalu priučil umetnosti: iz kosov najdenih kostí sestavljati okostnjake prazgodovinskega živalstva. Ker je bil zelo spreten ter brihten pri tem poslu, je prejel štipendijo, ki mu je omogočila, da se je vpisal na visoko šolo.

Po končanih naukih ter večletnem praktičnem delu so mu ponudili profesuro.

Učenjak Miller dela vsako leto raziskovalna potovanja po najbolj oddaljenih krajih ameriških Združenih držav kot spomin na ona leta, katera je preživel kot pastir in srečal učene može, ki so mu pokazali pot do časti vseučilišnega profesorja.

Vojna v vzhodni Afriki.

Tolar Marije Terezije in njegovi tekmeči.

Poročali smo že, da je tolar Marije Terezije v Abesiniji in sploh po vzhodni Afriki od domačinov edino priznano plačilno sredstvo. Odkar divja abesinsko-italijanska vojna, je ta tolar bolj redek in je poskočil v vrednosti. Ustvarili so ga leta 1753 in od tedaj je merilo vrednosti pri prebivalstvu vzhodne Afrike. Prvotno so ga kovali, da bi pospeševal gospodarski promet z vzhodom preko pristanišč v Trstu in na Reki. Izdaja tolarja je imela politični namen, ker je skušala Avstrija trgovanje s prebivalci vzhodne Afrike pritegniti v krog svojega denarstva s tem, da je zajamčila plačila z dobrim in enotnim novcem. Pri tem poskusu je imela Avstrija srečo, ker je Marija Terezija tolar preživel celo Avstro-Ogrsko.

Pred Avstrijo so Holandska, Španija in Benetke kovale za trgovino z vzhodnimi pokrajinami srebrne novce. Vpliv tega denarja pa je ostal vedno omejen. Leta 1723 kovani benetčanski Markov tolar je danes povsem zginit iz denarnega prometa na vzhodu.

Kake prednosti pa je imel Marija Terezija tolar pred drugimi novci?

Za priproste narode pride v poštev samo vrednost kovine, ki je v denarju. Divji narodi odločno odklanjajo papirnati denar, do katerega nimajo zaupanja. Kovani denar jim jamči s težo in vrednostjo. Zlahtna kovna jim je porok, da se jim ni bati kakih zgub, četudi bi bila ob vrednost podoba cesarice.

Afriški domačini pa se še danes oklepajo tolarja tudi radi tega, ker je izredno lepo in dobro kovan.

Italijani so skušali v svoji vzhodno-afriški koloniji Eritreji izpodrinuti avstrijski tolar s svojim lastnim, kar jim pa ni uspelo. Spočetka je hotela Italija italijanski kovani denar zanesti v svoje kolonije, a je zadela pri tozadavnem poskusu na odločen odpor pri domačinih. Ko so to uvideli na Italijanskem, je skušala leta 1887 italijanska vlada na Dunaju doseči dovoljenje za kovanje Marija Terezija tolarjev. Avstrija je prošnjo odbila. Radi tega so nakovali Italijani eritrejske tolarje in so skušali s temi izpodrinuti avstrij-

ske kovance, pri čemur so se zopet hudo opekli.

Leta 1918, ko so bili radi svetovne vojne Marija Terezija tolarji že bolj redkost, so urinili Italijani v Eritrejo zopet svoj tolar, ki je bil v vrednosti višji nego avstrijski. Tudi temu denarju ni uspelo, da bi bil izpodrinil Marija Terezija tolar in to tem manj, ker so začeli nekdanje avstrijske tolarje zopet kovati v dunajski kovnici.

Italijanske bombe.

V minulem tednu so Italijani z vso brezobzirnostjo bombardirali nekatera mesta na severni fronti. Najbujše je trpelo 25.000 prebivalcev broječe mesto Desije, v katerem se nahaja vrhovno vodstvo abesinskih armad. Ob priliki prihoda italijanskih bombnih letal je bil v Desiji tudi abesinski cesar. Cesarjevo spremstvo je komaj pregovorilo vladarja, da se je zatekel v napram bombam osiguranc zavetišče. Ena od bomb je res zadela hišo, v kateri se je mudil cesar pred bombardiranjem. Italijanski letalci so vrgli na tisoče velikih bomb, ki so pobite največ otrok in žen. Italijanska letala so spremenila mesto Desije v pravi peklo in je porušenih večina hiš. Italijani so celo uničili ameriško bolnico. Z različnimi bombami so napadli Italijani mesto Gondar. Pogorelo je več poslopij. Hude opekline je dobilo mnogo žen in otrok.

Abesinska vlada je brzojavno protestirala pri mednarodnem Rdečem križu radi bombardiranja bolnišnic.

Italijani bombardirajo iz zraka tudi tako kraje in mesta, o katerih so Abesinci uradno razglasili, da ni v njih vojaštva, ampak samo onemogli starci, žene in deca.

Ker ne morejo Italijani doseči s pehoto nobenih uspehov, si hladijo onemoglo jezo z bombami, ki uničujejo celo bolnice.

S takim barbarškim postopanjem se bodo nakopali Italijanski letalci sovraštvo celotnega kulturnega sveta.

Ali si že obnovil naročnino?